

A tegeződés és a magázódás

Gyakran megfigyelhető a kereskedelmi cégeknél az az íratlan szabály, amelynek értelmében kortól és beosztástól függetlenül minden alkalmazott tegeződik egymással. Sokaknak azonban ez gondot okoz, egyszerűen nem képesek megszokni ezt a számukra természetellenes helyzetet. Előfordul, hogy emiatt inkább elkerülik azokat az embereket, akiket nem akarnak tegezni, vagy jobb esetben csak alig hallhatóan mormognak valami köszönéssel. Hiszen miért is kellene tegezni a nálunk 30 évvel idősebb, vezető beosztásban lévő főnökasszonyt vagy a nyugdíj előtt álló portás bácsit?

Az egyik ok az, hogy manapság az élet sok területén nagyon elterjedté vált a tegeződés – még akár hivatalos helyeken is. Huszonéves fiataloknak teljesen természetes, hogy a szintén huszonéves ügyintézővel tegeződnek a bankban vagy egy üzleti megbeszélés során. Azt azonban már többen nehezen fogadják el, ha egy gyorsétteremben erőltetett mosolygás mellett „letegezi” őket az eladó, mert természetellenesnek és erőltetettnek érezhetik. A tegezés terjedésének további lehetséges okai között lehet az is, hogy az emberek egyszerűen nem tudnak megfelelően magázódni – valljuk be, tényleg nem is könnyű.

Gondot okozhat a megszólítás és ezzel együtt a megfelelő távolság megválasztása, de ha szeretnénk inkább áttérni a tegeződésre, akkor sem zökkenőmentes az út. Rengeteg szabály vonatkozik ugyanis arra is, ki kinek és hogyan ajánlhatja fel a tegeződést. A megszólítás kérdése viszonylag egyszerű, ha a másik félnek jól ismert rangja van, hiszen bevett dolog valakit *Doktornőnek* vagy *Igazgató úrnak* szólítani. Ha erre nincs lehetőség, akkor már fejtörést okozhat, hogy a formálisabb, nagyobb távolságot tartó *Önt* vagy a sokak számára bizonyos helyzetekben „lemagázás” hatását keltő *magát* használjuk. Sokan kifejejtik a lehetőségek közül a keresztnéven szólítás és a magázás együttes alkalmazását, ami pedig sok helyzetben kiváló megoldás.

A fiataloknak a felnőtté válás nehéz időszakában felmerülő számos probléma mellett meg kell bírkózniuk a tetszikezésről a magázásra való áttérés nehézségeivel is. Sajnos sokakkal előfordul, hogy a kérdéses helyzetekben felnőttként is visszatérnek a tetszikezéshez, ami sajnos elég szerencsétlenül hangzik. Meg kell jegyezni azonban, hogy ma is megvan a tetszikezés helye: például minden bizonnyal ez a legmegfelelőbb beszédmód egy idős szomszéd nénivel folytatott beszélgetésben.

Az alábbi szöveg tartalma ugyanaz, mint az előző szövegé, de egyszerűbben van megfogalmazva. Párosítsa az összetartozó bekezdéseket!

Az alábbi szövegben mindegyik bekezdésben van egy tartalmi hiba. Keresse meg és javítsa ki!

Hogy miért vannak olyan cégek, ahol mindenki tegez mindenkit? Mert ma már ez mindenhol nagyon gyakori és elterjedt, még hivatalos helyeken is. A fiataloknak teljesen természetes, hogy egy másik fiatal embert hivatalos helyen vagy munka közben is tegeznek. De azt sokan nem szeretik, ha ebéd közben a pincér gyorsan beszél és tegezi őket, mert úgy érzik, hogy ez nem természetes. Sokan valószínűleg azért tegeznek mindenkit, mert nem tudják jól, hogyan kell magázni a másikat. A magázás nem is könnyű dolog.

Nehéz időszak az ember életében, amikor gyerekből felnőtt lesz. Ilyenkor sok problémával kell megbirkózni. Az egyik probléma az, hogy a gyerekek gyakran tetszikezve beszélnek a felnőttekkel, de a felnőttek már nem tetszikezik egymást. A felnőttek magázódnak. Sok gyereknek nehéz megszokni, hogy már nem tetszikezik a felnőttek, hanem magázzák. Vannak olyan felnőttek, akik nem tudnak jól magázódni, ezért néha inkább tetszikezik a másik embert, de ez nem hangzik túl jól. Persze vannak olyan helyzetek is, amelyekben a felnőttek közötti tetszikezés is elfogadható.

Sok kereskedelmi cégnél mindenki tegeződik mindenkivel. Ez nem egy hivatalos szabály (például nincs leírva sehol), de mindenki úgy viselkedik, mintha az lenne. Mindegy, hogy a másik ember fiatal vagy idős, alkalmazott vagy igazgató, mert mindenkit tegezni kell. De vannak olyanok, akik nem szeretnek mindenkit tegezni, mert ez számukra nem természetes, és sok ember nem tudja megszokni ezt a helyzetet. Lehet, hogy van olyan ember, akit nem akarnak tegezni (például mert sokkal idősebb), és ezért inkább megpróbálnak nem találkozni ezekkel az emberekkel vagy csak nagyon csendesesen mondanak valamit, amikor köszönni kellene. A 30 évvel idősebb, vezető beosztásban lévő főnökasszony nem tegezi a nyugdíj előtt álló portás bácsit.

A magázásban nehéz pontosan kiválasztani a megszólítást. A megszólítás a két ember közötti távolságot is mutatja. Az is nehéz, hogy ha valakivel magázódunk, akkor hogyan tudunk átváltani a tegeződésre. Csak néhány egyszerű szabályt kell megtanulni, amelyek megmondják, hogy ki kinek és hogyan ajánlhatja fel a tegeződést. Vannak jól ismert megszólítási formák. Ha valakinek jól ismert rangja van (pl. orvos, igazgató), akkor azt szoktuk használni. Az *Őn* és a *maga* is használható, de a kettő között már nehéz választani. Sok szituációban az is jó megoldás, ha például egy *Kovács István* nevű férfit *Istvánnak* szólítunk, de nem tegezünk.

Gyakran **megfigyelhető (1)** a kereskedelmi cégeknél az az **íratlan (2)** szabály, amelynek értelmében **kortól és beosztástól függetlenül (3)** minden **alkalmazott (4)** **tegeződik egymással (5)**. Sokaknak azonban ez **gondot okoz (6)**, egyszerűen nem **képesek megszokni (7)** ezt a számukra természetellenes helyzetet. Előfordul, hogy emiatt inkább **elkerülik (8)** azokat az embereket, akiket nem akarnak **tegezni (5)**, vagy jobb esetben csak alig hallhatóan **mormognak (9)** valami köszönésfélét. Hiszen miért is kellene tegezni a nálunk 30 évvel idősebb, vezető beosztásban lévő főnökszonnyt vagy a nyugdíj előtt álló portás bácsit?

1) megfigyel vmit

A biológusok megfigyelték, hogy a méhek a táncukkal kommunikálnak.

2) íratlan (-(a)tlan / -(e)tlen /-talan / -telen)

Az íratlan szabály olyan szabály, amelyet ismerünk, de nincs leírva.

Mik az alábbi fosztóképzős mellékevek párjai? Milyen főnevekkel állhatnak együtt?

_____ – sótlan	_____ – kényelmetlen
_____ – boldogtalan	_____ – figyelmetlen
_____ – műveletlen	_____ – felelőtlen
_____ – udvariatlan	_____ – hűtlen
_____ – türelmetlen	_____ – komolytalan
_____ – illetlen	_____ – ápolatlan

3. a) vmitől függetlenül

A két tanú egymástól függetlenül ugyanazt mondta, tehát biztos nem hazudnak.

b) függ vmitől

A holnapi program az időjárástól függ.

c) függő

Magyarországon növekszik a kábítószerfüggők száma.

d) függőség

A kábítószerfüggőség szenvedélybetegség.

4. a) alkalmazott

Ennél a cégnél 20 alkalmazott dolgozik.

b) alkalmaz vmit / vkit

Régen amalgámmal tömték be a lyukas fogakat, de ma már újabb anyagokat alkalmaznak.

c) alkalom

Ezt a cipőt csak ünnepi alkalmakkor szoktam felvenni.

5. a) tegeződik vkivel

A szomszédommal nem tegeződöm, és mindig Kovács úrnak szólítom.

b) magázódik vkivel

A tanárok és a hallgatók általában magázódnak.

c) tegez vkit – letegez vkit (olyan embert tegez, akit valószínűleg nem kellene)

Nem szeretem, ha egy taxisofőr letegez. Elvárom, hogy magázzon.

d) magáz vkit

A nagyszüleim magázták egymást.

6) okoz vmit

A helytelen táplálkozás emésztési problémákat okoz.

7. a) megszokik vmit

Már tíz éve itt lakom, de még mindig nem tudtam megszokni, hogy az ablak alatt mennek a villamosok.

b) rászokik vmire

14 évesen sajnós rászoktam a dohányzásra.

c) leszokik vmiről

A dohányzásról nagyon nehéz leszokni.

d) visszaszokik vmire

Leszoktam a dohányzásról, de egy hónapja sajnós megint visszaszoktam.

e) hozzászokik vmihez

Ezek a madarak már hozzászoktak az emberekhez, nem ijednek meg tőlük.

8) elkerül vmit / vkit

Szeretném elkerülni, hogy kirúgjanak a munkahelyemről, ezért mindig időben érkezem reggel.

**9. a) mormog (vmit) (csendesen, mély hangon, nem jól érthetően beszél, mond vmit)
Intenzitásuk szerint rendezze sorba ezeket az igéket: mond, kiabál, suttog, mormog!**

Egészítse ki az alábbi mondatokat a fenti (1-9. pontban található) szavak egyikével!

A rendőrök _____ a bűnözőt, aztán elfogták és letartóztatták.

István soha nem tanult és nem is olvasott sokat, elég _____.

A versenyt az időjárástól _____ mindenképpen megrendezik, akkor is lesz, ha esik.

A fizetésem attól _____, hogy hány szerződést kötöttem meg.

Sajnos az alkohol _____ száma nem csökken.

Nem én vagyok a cég tulajdonosa, én csak _____ vagyok.

Katinak diplomája és tapasztalata is van, mégsem _____ sehol.

Az esküvő mindenki életében egy különleges _____.

Az egyetemi professzorok általában nem _____ a hallgatókkal.

Általában az idősebb és magasabb beosztásban lévő kollégákat _____.

A globális felmelegedést az emberek életmódja _____.

Eleinte zavart a szomszéd diszkóból hallható hangos zene, de már _____.

Elvis Presley élete máshogy alakult volna, ha nem _____ a kábítószerre.

Apám már többször is letette a cigarettát, de aztán mindig _____.

Amikor Feri másodjára is részegen okozott balesetet, akkor már nem tudta _____ a börtönbüntetést.

Szerintem hivatalos helyen az életkortól függetlenül mindenkinek magázódni kellene. Én soha nem _____ le a bankban az ügyintézőt, még ha velem egyidős, akkor sem.

Az egyik ok az, hogy manapság az élet sok területén nagyon **elterjedtté (10) vált (11)** a tegeződés – még akár hivatalos helyeken is. Huszonéves fiataloknak teljesen **természetes (12)**, hogy a szintén huszonéves ügyintézővel tegeződnek a bankban vagy egy üzleti megbeszélés során. Azt azonban már többen nehezen **fogadják el (13)**, ha egy gyorsétteremben erőltetett mosolygás mellett „letegezi” őket az eladó, mert természetellenesnek és **erőltetettnek érezhetik (14)**. A tegezés terjedésének további lehetséges okai között lehet az is, hogy az emberek egyszerűen nem tudnak megfelelően magázódni – **valljuk be (15)**, tényleg nem is könnyű.

10) (el)terjed – (el)terjeszt vmit

Az új divat gyorsan terjed.

Kábítószer terjesztéséért több éves börtönbüntetést is lehet kapni.

11) válik vmivé / vmilyenné

Ha meleg lesz, akkor a hó elolvad és vízzé válik.

12. a) természetes

Az alma egy természetes vitaminforrás.

b) természetesen

Kölcsönkértem Katitól egy könyvet, aztán természetesen vissza is adtam neki.

c) természet

Nagyon szeretek kint lenni az erdőben, a természetben.

13. a) elfogad vmit

Ez a kutya csak a gazdájától fogad el ennivalót.

b) fogad vkivel vmiben

Fogadtam Ferivel egy üveg borban, hogy nem fogja megnyerni a versenyt. Végül megnyerte, úgyhogy vettem neki egy üveg bort.

c) megfogadja a tanácsot

Feri megfogadta az orvos tanácsát, és leszokott a dohányzásról.

14. a) érez

érezek, érzek, érez, érzünk, éreztek, éreznek

hasonló igék: bérel, mosolyog, mozog, söpör, töröl
bérelek, bérelesz, bérel, bérlünk, béreltek, bérelnék
mosolygok, mosolyogsz, mosolyog, mosolygunk, mosolyogtok, mosolyognak
mozgok, mozogsz, mozog, mozgunk, mozogtok, mozognak
söprök, söpörsz, söpör, söprünk, söpörtök, söpörnek
törlök, törölsz, töröl, törölünk, töröltök, törölnek

b) érzés

Az jó érzés, ha az ember befejez egy nagy munkát.

c) érzéstelenítő

A fogorvos mindig ad egy érzéstelenítő injekciót.

15. a) bevall vmit

Zoli bevallotta az anyukájának, hogy ő törte el a vázát.

b) vallás

A buddhizmus Ázsiában az egyik legismertebb vallás.

c) vallásos

Nem csak a vallásos emberek ünneplik a karácsonyt.

Egészítse ki az alábbi mondatokat a fenti (10-15. pontban található) szavak egyikével!

A _____ emberek rendszeresen járnak templomba.

Ez _____ ásványvíz, 400 méteres mélységből tör fel a felszínre.

Az iskolában gyorsan _____ a hír, hogy pénteken nem lesz tanítás.

Magyarországon a keresztény _____ a legelterjedtebb.

Szerintem hiába beszéltem Katival, nem _____ a tanácsomat.

A szomszéd gázszerelő nem _____ pénzt a munkájáért.

A fogorvosok biztos tudják, milyen _____ az, amikor fél valaki az embertől.

Gondot okozhat a **megszólítás (16)** és ezzel együtt a megfelelő távolság megválasztása, de ha szeretnénk inkább **áttérni a tegeződésre (17)**, akkor sem zökkenőmentes az út. Rengeteg szabály **vonatkozik (18)** ugyanis **arra** is, ki **kinek** és hogyan **ajánlhatja fel a tegeződést (19)**. A megszólítás kérdése viszonylag egyszerű, ha a másik félnek jól ismert rangja van, hiszen bevett dolog valakit *Doktornőnek* vagy *Igazgató úrnak* szólítani. Ha **erre** nincs **lehetőség (20)**, akkor már fejtörést okozhat, hogy a formálisabb, nagyobb távolságot tartó *Önt* vagy a sokak számára bizonyos helyzetekben *lemagázás hatását keltő (21) magát* használjuk. Sokan kifejejtik a lehetőségek közül a keresztnéven szólítás és a magázás együttes alkalmazását, ami pedig sok helyzetben kiváló megoldás.

A fiataloknak a felnőtté válás nehéz időszakában felmerülő számos probléma mellett **meg kell bírkóznuk (22)** a tetszikezésről a magázásra való áttérés nehézségeivel is. Sajnos **sokakkal előfordul (23)**, hogy a kérdéses helyzetekben felnőttként is visszatérnek a tetszikezéshez, ami sajnos elég **szerencsétlenül hangzik (24)**. Meg kell jegyezni azonban, hogy ma is megvan a tetszikezés helye: például minden bizonnyal ez a legmegfelelőbb beszédmód egy idős szomszéd nénivel folytatott beszélgetésben.

16. a) megszólít vkit

Meglepődtem, amikor valaki külföldön magyarul megszólított az utcán.

b) felszólít vkit

Az adóhivatal felszólított, hogy fizessek be 20 ezer forintot.

17. a) áttér vmiről vmire

Két évvel ezelőtt áttértünk az új szoftver használatára.

b) eltér vmitől

Az újabb statisztika eredményei jelentősen eltérnek a régebbitől.

c) eltérés

Nincs nagy eltérés a két számla között, majdnem ugyanannyi mind a kettő.

d) megtér

István sokáig nem volt vallásos, csak tavalý tért meg.

e) kitér vmi elöl

A politikus mindig ügyesen kitért a kérdés elöl, és így végül nem válaszolt.

f) rátér vmire

Először megbeszéljük a házi feladatot, aztán rátérünk az igekötőkre.

18) vonatkozik vmire

Ez a törvény csak a nyugdíjasokra vonatkozik.

19) felajánl vkinek vmit

Széchenyi István sok pénzt ajánlott fel a Magyar Tudományos Akadémia alapítására.

20) lehetőség vmire

Ebben a szállodában szaunázásra is van lehetőség.

21) kelt vmit

A miniszter bejelentette, hogy lemond, de ez semmilyen visszhangot nem keltett, senkit nem érdekelt.

22) megbírkózik vmivel

Nem tudok egyedül megbírkózni a nehézségekkel, segítségre van szükségem.

23) előfordul vkivel vmi

Előfordult már veled, hogy elfelejtetted egy rokonod születésnapját?

24) vmi vhogz hangzik

Tényleg jöttek ti is a születésnap buliba? Ez nagyon jól hangzik, azt hiszem, akkor én is megyek.

Egészítse ki az alábbi mondatokat a fenti (16-24. pontban található) szavak egyikével!

A rendőr _____ a sofőrt, hogy szálljon ki az autóból.

A magyarok _____ a keresztény vallásra.

A könyv régi és új verziója között annyi az _____, hogy az újban már képek is vannak.

Gyakran _____ velem, hogy nincs időm reggelizni.

A bokszoló _____ a bal egyenes elől, aztán pedig kiütötte az ellenfelét.

Anna nagyon ügyes, egyedül is _____ ezzel a feladattal.

Igyuk meg a kávé, aztán _____ az üzletre.

Az akciós ajánlat csak a ruhákra _____, a cipőkre nem.

Az ebéd gombakrémleves és vaddisznópörkölt? Ez _____ hangzik.

Remélem, van lehetőség _____, hogy egy héttel elhalasszuk az utazást.

A szponzor _____ 2 millió forintot a verseny győztesének.

Nagy felháborodást _____, amikor kiderült, hogy milyen sokat keresnek a politikusok.

Az egész olvasmányra vonatkozó feladatok

Egészítse ki a mondatokat a megfelelő végződéssel!

Az utóbbi időben nagyon elterjedt _____ vált a kábítószeres használatára.

Kati _____ még soha nem fordult elő, hogy elkésett a munkából.

Itt nincs lehetőség a dohányzás _____.

Nagyon nehéz _____ érzem ezt a táskát, pedig csak három könyv van benne.

Régebben a házastársak is gyakran tegeződtek egymás _____.

Egészítse ki a mondatokat egy-egy szóval!

Ennél a cégnél kortól és beosztástól _____ mindenki ugyanannyi jutalmat kap karácsonykor.

Szerintem nem illik _____ a nálunk 30 évvel idősebb portásnéit.

A tegezés terjedésének egyik _____ oka, hogy az emberek nem tudnak magázódni.

Apám orvos, a kórházban mindenki Doktor úrnak _____.

Az új munkahelyemen számos _____ merült fel.

Sok embernek gondot _____ majd a magas tandíj.

Rengeteg szabály _____ arra, hogy melyik ország léphet be az EU-ba.

Írja be a hiányzó végződéseket!

Gyakran _____ figyelhető a kereskedelmi cégeknél az az íratlan szabály, amelynek értelmében kor _____ és beosztás _____ függetlenül minden alkalmazott tegeződik egymás _____. Sokaknak azonban ez gond _____ okoz, egyszerűen nem képesek megszokni ez _____ a számukra természetellenes helyzet _____. Előfordul, hogy emiatt inkább _____ kerülnek azok _____ az emberek _____, akik _____ nem akarnak tegezni, vagy jobb esetben csak alig hallhatóan mormognak valami köszönésfélét. Hiszen miért is kellene tegezni a nálunk 30 évvel idősebb, vezető beosztásban lévő főnökasszony _____ vagy a nyugdíj előtt álló portás bácsi _____?

Az egyik ok az, hogy manapság az élet sok területén nagyon elterjedt _____ vált a tegeződés – még akár hivatalos helyeken is. Huszonéves fiataloknak teljesen természetes, hogy a szintén huszonéves ügyintéző _____ tegeződnek a bankban vagy egy üzleti megbeszélés során. Azt azonban már többen nehezen fogadják el, ha egy gyorsétteremben erőltetett mosolygás mellett „letegezi” őket _____ az eladó, mert természetellenes _____ és erőltetett _____ érezhetik. A tegezés terjedése _____ további lehetséges okai között lehet az is, hogy az emberek egyszerűen nem tudnak megfelelően magázódni – valljuk be, tényleg nem is könnyű.

Gond _____ okozhat a megszólítás és ezzel együtt a megfelelő távolság megválasztás _____, de ha szeretnénk inkább áttérni a tegeződés _____, akkor sem zökkenőmentes az út. Rengeteg szabály vonatkozik ugyanis arra is, ki kinek és hogyan ajánlhatja _____ a tegeződés _____. A megszólítás kérdése viszonylag egyszerű, ha a másik félnek jól ismert rang _____ van, hiszen bevett dolog valaki _____ *Doktornő* _____ vagy *Igazgató úr* _____ szólítani. Ha erre nincs lehetőség, akkor már fejtörést okozhat, hogy a formálisabb, nagyobb távolságot tartó *Önt* vagy a sokak számára bizonyos helyzetek _____ lemagázás hatása _____ keltő *magát* használjuk. Sokan _____ felejtik a lehetőségek közül a keresztnéven szólítás és a magázás együttes alkalmazását, ami pedig sok helyzetben kiváló megoldás.

A fiataloknak a felnőtt _____ válás nehéz időszakában felmerülő számos probléma mellett meg kell bírkóznuk a tetszikezés _____ a magázás _____ való áttérés nehézségei _____ is. Sajnos sokak _____ előfordul, hogy a kérdéses helyzetekben felnőttként is visszatérnek a tetszikezés _____, ami sajnos elég szerencsétlen _____ hangzik. Meg kell jegyezni azonban, hogy ma is megvan a tetszikezés helye: például minden bizonnyal ez a legmegfelelőbb beszédmód egy idős szomszéd néniével folytatott beszélgetésben.